

2024

**GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE KRZYNOWŁOGA MAŁA
na lata 2024 – 2026**

SPIS TREŚCI

I Wstęp.....	3
II. Otoczenie prawne i uzasadnienie opracowania programu.....	5
III. Ogólna charakterystyka gminy.....	8
IV. Diagnoza społeczno – demograficzna.....	9
V. Działalność gminnego ośrodka pomocy społecznej.....	11
V1. Dane ogólne dotyczące jednostki.....	11
V2. Praca asystenta rodziny.....	21
V3. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”.....	23
VI. Przepięstwa przeciwko rodzinie i opiece.....	26
VII. Działania i nformacyjno- edukacyjne	28
VIII. Beneficjenci gminnego programu wspierania rodziny na lata 2024-2026.....	29
IX. Analiza SWOT.....	31
X. Cele, działania i wskaźniki programu.....	34
X 1. Główny cel programu.....	34
X 2. Cele szczegółowe, zadania i wskaźniki realizacji programu.....	34
XI. Realizatorzy, przewidywane efekty i źródła finansowania programu.....	34
XI 1. Podmioty realizujące program.....	37
XII. Źródła finansowania programu.....	38
XIII. Przewidywane rezultaty realizacji programu.....	38
XIV. Monitoring i ewaluacja.....	39
XV. Możliwe zagrożenia, które ograniczą lub uniemożliwią zrealizowanie przyjętych celów.....	39

I. WSTĘP

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026, zwany dalej Programem, powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program jest kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w Gminie Krzynowłoga Mała w latach: 2012-2014, 2015-2017, 2018-2020, 2021-2023.

Rodzina stanowi integralną część społeczeństwa, jest jego najmniejszą, a zarazem podstawową komórką. Rodzina jest pierwszym i bardzo znaczącym środowiskiem wychowawczym dziecka. To tutaj nabywa wiedzę o otaczającym je świecie, panujących między ludźmi stosunkach. Uczy się wyrażania swoich uczuć (lęku, obaw, zadowolenia, gniewu) oraz wartościowania co jest dobre, a co złe. Wychowują się w niej kolejne pokolenia, które w późniejszym okresie swojego życia kreują społeczeństwo. Rodzina kształtuje osobowość młodego pokolenia, postawę społeczną i wyznacza koleje jego losu. Dlatego tak ważne jest zachowanie prawidłowych ról społecznych. Tylko „zdrowa” rodzina jest warunkiem wychowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej.

Rozpad rodziny związany z niewydolnością wychowawczą, zanikaniem poczucia bezpieczeństwa, narastaniem konfliktów powoduje wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując przy tym siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjająca dla prawidłowego rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało. Dlatego należy wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Należy podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dziecka od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Chodzi tutaj o obustronny wysiłek zarówno członków rodziny jak i pracowników instytucji pomocy społecznej (pracownik socjalny, asystent rodziny) zmierzający do przywrócenia naturalnych więzów i normalizacji życia rodzinnego. W celu zapewnienia odpowiedniego wsparcia konieczne jest podjęcie działań interdyscyplinarnych, tj.:

- a) diagnoza sytuacji rodziny i jej najbliższego otoczenia,
- b) analiza przyczyn pojawiających się kryzysów oraz monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych ich występowaniem,

- c) rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych,
- d) podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- e) dążenie do integracji i reintegracji rodziny,
- f) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej.

Pozostawienie rodzin dysfunkcyjnych bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Interdyscyplinarną pomoc rodzinom przeżywającym sytuacje kryzysowe powinny świadczyć lokalne służby i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe i inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny. Ich działania powinny się opierać na zasadach wzajemnej współpracy oraz poszanowania godności wszystkich uczestników działań. Realizacja Programu będzie się odbywać za zgodą rodzin oraz ich aktywnym udziałem przy wykorzystaniu ich zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

II. OTOCZENIE PRAWNE I UZASADNIENIE OPRACOWANIA PROGRAMU

Uregulowania prawne – obowiązujące od 1 stycznia 2012 roku – spowodowały po stronie samorządu terytorialnego konieczność zmiany w podejściu do pracy z rodziną. Celem działań władz samorządowych jest obecnie utrzymanie samodzielności i spójności rodziny, w tym zapobieganie umieszczeniu dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, np. z powodu ubóstwa.

Zgodnie z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) (uchylona)
 - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Gminny program wspierania rodziny w Gminie Krzynowłoga Mała na lata 2024-2026 przygotowano na podstawie wyżej przywołanego art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ponadto w myśl art. 179 ust. 1 podanej ustawy, w terminie do dnia 31 marca każdego roku Wójt składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. Natomiast zgodnie z normą wyrażoną w **ust. 2 art. 179** rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Wskazane przepisy stanowią rozwinięcie ogólnej normy kompetencyjnej wyrażonej w **art. 18 ust. 2 pkt 15** ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, zgodnie z którą do wyłącznej właściwości rady gminy należy stanowienie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy.

Poprzedni Program Wspierania Rodziny w Gminie Krzynowłoga Mała został przyjęty na mocy uchwały nr XXX/156/2021 Rady Gminy w Krzynowłodze Małej z dnia 28 października 2021 r., i obejmował perspektywę czasową lat 2021-2023. W związku z upływem wyznaczonego w programie czasu, zaktualizował się obowiązek uchwalenia nowego, trzyletniego programu.

Niniejszy Program został opracowany i będzie realizowany, uwzględniając przepisy w szczególności następujących aktów prawnych:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich,
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,

- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny

Postanowienia zawarte w niniejszym Programie są spójne z celami wyznaczonymi na podstawie następujących dokumentów:

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krzynowłoga Mała na lata 2022-2027,
- Strategia Rozwoju Gminy Krzynowłoga Mała do 2032 roku,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2030.

III. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

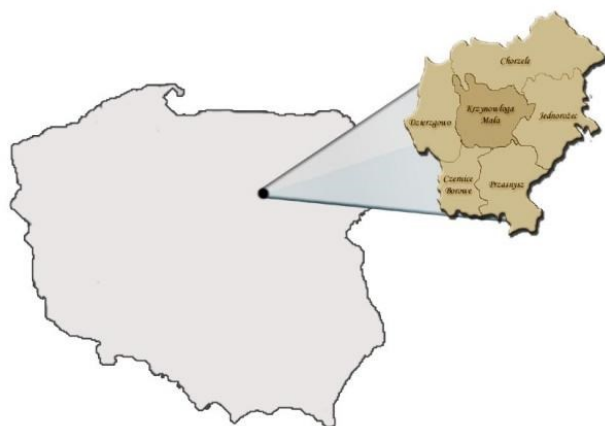
Krzynowłoga Mała to gmina wiejska położona w województwie mazowieckim i powiecie przasnyskim. Gmina zajmuje obszar 184 km², co daje jej trzecie miejsce pod względem powierzchni w powiecie (15,2% powierzchni powiatu). W obrębie gminy znajduje się 48 miejscowości, które tworzą 41 sołectw. Centralnym ośrodkiem i siedzibą władz gminy jest wieś Krzynowłoga Mała położona w jej środkowo-zachodniej części.

Od strony północnej gmina Krzynowłoga Mała graniczy z linią Chorzele, od wschodu - z gminą Jednorzec, od południa - z gminami Przasnysz i Czernice Borowe. Od zachodu gmina graniczy z gminą Dzierzgowo w powiecie mławskim

Teren gminy przecinają, biegnące z południa na północ:

- droga krajowa nr 57 relacji Pułtusk – Szczytno,
- droga wojewódzka nr 616 relacji Ciechanów - Chorzele.

Pod względem podziału geologicznego gmina leży w obrębie Wzniesienia Mazursko-Suwalskiego. Grunty na terenie gminy są w przewadze gruntami nośnymi i nie stanowią ograniczeń dla lokalizacji zabudowy. Sieć rzeczna jest słabo rozwinięta – rzeki Ulatówka i Morawka. W wyniku podpiętrzenia cieków wodnych, w okolicy wsi Łoje powstał zbiornik wodny. Część północno-zachodnią oraz część południową gminy pokrywają zwarte kompleksy lasów. Od północy poprzez centralną część gminy i dalej na zachód – wzdłuż rzeki Ulatówki – rozciąga się pas terenów bagiennych oraz podmokłych łąk z liczącymi 630 ha złożami torfów. Warunki naturalne spowodowały, że na terenie gminy wykształciła się duża ilość małych wsi o rozproszonej zabudowie, zlokalizowanych w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych. Na południu gminy, wzdłuż granicy z gminami Czernice Borowe i Przasnysz znajduje się ciąg złóż kruszywa naturalnego.

Rys. 1 Położenie gminy Krzynowłoga Mała (źródło UG: <http://www.krzynowlogamala.pl/strona/23>)

IV. DIAGNOZA SPOŁECZNO – DEMOGRAFICZNA

Gmina Krzynowłoga Mała ma 3 253 mieszkańców, z czego 48,5% stanowią kobiety, a 51,5% mężczyźni. W latach 2002-2023 liczba mieszkańców zmalała o 11,0%. Średni wiek mieszkańców wynosi 39,8 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa mazowieckiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Mieszkańcy gminy Krzynowłoga Mała zawarli w 2022 roku 15 małżeństw, co odpowiada 4,6 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to więcej od wartości dla województwa mazowieckiego oraz znacznie więcej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,3 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 29,4% mieszkańców gminy Krzynowłoga Mała jest stanu wolnego, 55,6% żyje w małżeństwie, 5,2% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,3% to wdowy/wdowcy.

Gmina Krzynowłoga Mała ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -10. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -3,09 na 1000 mieszkańców gminy Krzynowłoga Mała. W 2022 roku urodziło się 30 dzieci, w tym 43,3% dziewczynek i 56,7% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,67 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz porównywalny do współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju. W 2022 roku 35,9% zgonów w gminie Krzynowłoga Mała spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 21,9% zgonów w gminie Krzynowłoga Mała były nowotwory, a 5,0% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego. Na 1000 ludności gminy Krzynowłoga Mała przypada 12.35 zgonów. Jest to więcej od wartości średniej dla województwa mazowieckiego oraz nieznacznie więcej od wartości średniej dla kraju.

W 2022 roku zarejestrowano 16 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 47 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Krzynowłoga Mała -31. Zatrudnienie daje nam poczucie stabilizacji i bezpieczeństwa. Utrata pracy niejednokrotnie staje się traumatycznym przeżyciem, z którym trudno się pogodzić. W takim momencie stajemy się bezradni, tracimy wiarę w swoje umiejętności, martwimy się o przyszłość, o to w jaki sposób zaspokoimy potrzeby najbliższych i swoje. Taka sytuacja niejednokrotnie sprzyja popadaniu w uzależnienia (alkohol, narkotyki), a negatywne emocje, które towarzyszą osobie, która utraciła zatrudnienie mogą potęgować zachowania agresywne, przemocowe. Jednak nie zawsze taki scenariusz musi się zrealizować. Utrata zatrudnienia może wpłynąć na to, że zaczniemy „inwestować w siebie”,

zwiększać swoje umiejętności poprzez udział w kursach, szkoleniach. Utrata pracy może sprzyjać także zastanowieniu się nad własną karierą zawodową - czy to co dotychczas wykonywaliśmy dawało nam satysfakcję, czy może czas na zmiany, na przebranżowienie się.

W gminie Krzynowłoga Mała na 1000 mieszkańców pracuje 870 osób . 53,7% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 46,3% mężczyźni. Bezrobocie rejestrowane w gminie Krzynowłoga Mała w 2023 roku wynosiło 9,2% (9,2% wśród kobiet i 9,2% wśród mężczyzn). **Jest to znacznie więcej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla województwa mazowieckiego oraz znacznie więcej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla całej Polski.** Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Krzynowłoga Mała 175 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 22 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -153. 37,9% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Krzynowłoga Mała pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 18,3% w przemyśle i budownictwie, a 14,6% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,3% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości)¹. Zdecydowana większość tutejszych mieszkańców zajmuje się prowadzeniem gospodarstwa rolnego, co czyni gminę jedną najbardziej prorolniczych na północnym Mazowszu. Sprzyjają temu także warunki przyrodnicze – duża część ziem gminy należy do III i IV klasy gleby, dzięki czemu można tu uprawiać lepsze rodzaje zbóż, a także przeznaczać ziemie na łąki o wysokiej wydajności. Obecnie wielu mieszkańców przestawiło się przede wszystkim na produkcję mleczną. Rolnicy z terenu gminy kooperują z takimi zakładami, jak Spółdzielnia Mleczarska „Mazowsze” w Chorzelach czy okoliczne zakłady przetwórcze. Jednocześnie sama gmina ma duże tradycje historyczne.

¹ Dane demograficzne na 31.12.2023 r. Źródło: GUS https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Krzynowloga_Mala

V. DZIAŁALNOŚĆ GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

V1. Dane ogólne dotyczące jednostki

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej jest jednostką organizacyjną Gminy Krzynowłoga Mała, działającą jako wyodrębniona jednostka Gminy Krzynowłoga Mała, utworzona na podstawie uchwały Nr VIII/32/90 Gminnej Rady Narodowej w Krzynowłodze Małej z dnia 27 lutego 1990 r. w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej. Obszarem działania GOPS jest Gmina Krzynowłoga Mała. Siedziba GOPS znajduje się w miejscowości Krzynowłoga Mała przy ul. Kościelnej 3. Bieżący nadzór nad działalnością GOPS w Krzynowłodze Małej sprawuje Wójt Gminy. Działalnością ośrodka kieruje Kierownik, przy pomocy zatrudnionych do realizacji zadań pracowników.

Szczegółową strukturę organizacyjną Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej oraz podział zadań określa Regulamin Organizacyjny. Pracownicy zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymagania ustawowe w zakresie posiadania kwalifikacji. Wykonują swoje obowiązki stosownie do potrzeb mieszkańców gminy- zarówno indywidualnych jak i zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej – w oparciu o obowiązujące w Ośrodku procedury a także przepisy prawa. Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. w GOPS zatrudnionych było 11 osób.

W celu podniesienia kwalifikacji pracowników oraz efektywności pracy – pracownicy GOPS brali udział w licznych szkoleniach. Dzięki temu, pracownicy mieli możliwość zaktualizowania posiadanej wiedzy, poprawy warsztatu pracy, doskonalenia umiejętności interpersonalnych i społecznych.

Tabela nr. 1 Stan zatrudnienia pracowników GOPS w Krzynowłodze Małej na dzień 31 grudnia 2023 roku

Lp.	Stanowisko	Liczba zatrudnionych osób	Forma zatrudnienia/ uwagi
1.	Kierownika GOPS	1	Powołanie
2.	Główny księgowy	1	Umowa o pracę
3.	Pracownicy socjalni	3	Umowa o pracę. Teren gminy podzielony na 3 rejony pracy socjalnej.
4.	Inspektor ds. obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	1	Umowa o pracę (urlop bezpłatny)
	Referent ds. Obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	1	Umowa na zastępstwo

	Inspektor ds. obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	1	Umowa o pracę
6.	Starszy Inspektor ds. obsługi świadczeń socjalnych i dodatków mieszkaniowych	1	Umowa o pracę
7.	Asystent rodziny	1	Umowa o pracę
8.	Kierownik Klubu Senior+	1	Umowa o pracę

Podstawowym aktem prawnym, który sankcjonuje działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Oprócz zadań wynikających z ustawy zasadniczej, Ośrodek realizuje również zadania wynikające z innych ustaw, a w szczególności z:

- 1) Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych
- 2) Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
- 3) Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów
- 4) Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci
- 5) Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
- 6) Ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych
- 7) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- 8) Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- 9) Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny
- 10) Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2018 r. poz. 2094)
- 11) Ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego
- 12) Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
- 13) Ustawa z dnia 21 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym
- 14) Ustawa z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym
- 15) Ustawa z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw
- 16) Ustawa z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej,
- 17) Ustawa z dnia 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem

zbrojnym na terytorium tego państwa

18) Uchwała Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023

Celem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest :

- 1) umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości oraz zapobieganie powstawaniu takich sytuacji;
- 2) wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia ich niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka;
- 3) doprowadzanie do możliwie pełnego życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz integracji ze środowiskiem.

Wiodącą ustawą, na której opiera się działalność GOPS jest ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Warunkiem ubiegania się o pomoc jest spełnienie kryterium dochodowego zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, które od 1 stycznia 2022 r. wynoszą:

- dla osoby samotnie gospodarującej - w wysokości 776,00 zł,
- dla osoby w rodzinie - w wysokości 600,00 zł,
- maksymalna kwota zasiłku stałego - w wysokości 719,00 zł,
- kwota dochodu z 1 ha przeliczeniowego – w wysokości 345,00 zł.

Obowiązek zapewnienia realizacji zadań pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej w zakresie ustalonym ustawą.

Charakterystyka świadczeniobiorców w Gminie Krzynowłoga Mała w zakresie pomocy społecznej

Tabela nr 2 – Liczba osób i rodzin objętych pomocą w 2023 roku

2023 rok	
Liczba rodzin	120
Liczba osób w rodzinach	421
Liczba osób, którym przyznano świadczenie decyzją	237
Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą	120

Tabela nr 3 – Powody przyznania pomocy w 2023 roku

Przyczyny udzielenia pomocy	Liczba gospodarstw
Ubóstwo	35
Sieroctwo	0
Bezdomność	1
Bezrobocie	45
Niepełnosprawność	25
Długotrwała lub ciężka choroba	15
Przemoc w rodzinie	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietność	0
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym w rodzinach:	57
- niepełnych:	5
- wielodzietnych:	21
Trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w RP status uchodźcy	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0
Alkoholizm	0
Narkomania	0
Zdarzenia losowe	0
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0

Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej w 2023 r. było:

- ubóstwo
- bezrobocie
- niepełnosprawność
- długotrwała lub ciężka choroba
- bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Z powyższych danych wynika, że w roku 2023 dominującymi problemami rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej były niepełnosprawność, bezrobocie, ubóstwo, długotrwała, ciężka choroba i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Spśród wymienionych rodzajów świadczeń w 2023 r. zauważalnie przeważały bezrobocie i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodziców oznacza sytuację, w której rodzice (lub opiekunowie) nie sprawują odpowiedniej opieki nad dziećmi; kiedy nie mogą, nie umieją lub nie chcą wypełniać swoich funkcji opiekuńczych i wychowawczych wobec dzieci w sposób społecznie akceptowany. W powyższym opisie kluczowe jest rozdzielenie między „nie mogą, nie umieją bądź nie chcą” jest to zasadnicza różnica ponieważ jeżeli rodzice uparczywie i z pełną świadomością nie spełniają swojej roli, wówczas mamy do czynienia z rodziną dysfunkcyjną.

Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. Rodziny te pozostają w opozycji do właściwości rodziny zdrowej. W takiej rodzinie na pierwszym miejscu zaspakajane są potrzeby rodziców a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny – są osoby ważniejsze, którym pozostali członkowie rodziny muszą się podporządkować. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia, zasady są narzucane. Nie można wyrażać swoich uczuć, myśli, pragnień. Każda rodzina dysfunkcyjna naraża dziecko na szereg negatywnych emocji. Niejednokrotnie dzieci w takich rodzinach odbierane są jako balast dla rodziców ograniczający ich swobodę. Wobec dzieci stosowane są surowe kary, nieadekwatne do stopnia przewinienia.

O rodzinie dysfunkcyjnej mówimy w sytuacji w której:

1. jedno bądź oboje rodziców uzależniło się od alkoholu, narkotyków, hazardu,
2. występuje problem wykorzystywania seksualnego czyli taka, w której jedno bądź oboje rodziców wykorzystuje seksualnie kogoś w rodzinie,
3. jedno bądź oboje rodziców stosuje przemoc emocjonalną (szantaż, zastraszanie itp.)

wobec członków rodziny,

4. jedno bądź oboje rodziców bije, maltretuje fizycznie kogokolwiek z członków rodziny (przemoc fizyczna)
5. występuje przewlekła choroba, a osoba chora wini za swój stan zdrowia pozostałych członków rodziny i stawia siebie w centrum uwagi.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest ważną „instytucją” w systemie wychowawczym i spełnia następujące funkcje:

- a) opiekuńczą (zapewnienie bytu materialnego, zdrowia);
- b) emocjonalną (zaspokojenie potrzeby bliskości kontaktów, serdeczności, kształtowanie cech charakteru i umiejętności współżycia społecznego);
- c) kształcącą (rozwijanie zainteresowań, kształcenie umiejętności i nawyków pracy);
- d) aktywizacji twórczej (rozbudzanie zainteresowań, pobudzanie do samokształcenia i samodoskonalenia się).

Dla prawidłowego rozwoju dziecka nie wystarczy tylko zapewnienie opieki czysto materialnej, należy stworzyć mu poczucie przynależności do kogoś, dać oparcie, a przede wszystkim należy obdarzyć dziecko miłością i zainteresowaniem. Rozwój cywilizacji, ciągły pośpiech, wszechobecne media społecznościowe powodują degradację rodziny i jej najistotniejszych wartości. Obserwuje się zerwanie więzi, nieumiejętność rozmowy i rozwiązywania konfliktów, jak i również zatraca się umiejętność przeciwstawiania się nawet najmniejszym trudnościom. Dużą rolę odgrywa wszechobecny konsumpcjonizm.

Pracownicy socjalni jak i również asystent rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej na rzecz takich rodzin podejmuje następujące działania:

- a) prowadzi pracę socjalną z rodzinami w celu poprawy ich funkcjonowania;
- b) udziela rodzinom przezwyciężającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej wsparcia w postaci asystenta rodziny;

- c) udziela pomocy finansowej;
- d) organizuje dożywianie;
- e) podejmuje działania związane z przeciwdziałaniem dysfunkcjom rodziny i patologiom społecznym;
- f) wspiera, realizuje programy profilaktyczne na terenie szkół.

Istotną rolę w pracy GOPS w Krzynowłodze Małej odgrywa praca socjalna czyli interdyscyplinarna działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna świadczona jest bez względu na posiadany dochód, prowadzona jest w oparciu o dokonanie przez pracownika socjalnego diagnozy sytuacji w rodzinie.

Tabela nr. 3 Osoby objęte pracą socjalną na terenie gminy Krzynowłoga Mała na przestrzeni trzech lat.

	2021	2022	2023
LICZBA OSÓB OBJĘTYCH PRACĄ SOCJALNĄ	297	346	421

źródło: opracowania własne na podstawie sprawozdań MRIPS-03

Powyższe tabelaryczne zestawienie danych wskazuje na tendencję wzrostową w zakresie zapotrzebowania wśród beneficjentów pomocy społecznej na świadczenie jakim jest praca socjalna. Skłania to do refleksji na temat psychospołecznego funkcjonowania jednostek oraz całych rodzin. Zaburzenia w tej materii z pewnością przekładają się na obniżone poczucie jakości życia co z kolei prowadzi do obniżenia poziomu życia, a nawet wykluczenia. Prowadzenie pracy socjalnej z klientem lub rodziną, polega przede wszystkim na wejściu w środowisko danej rodziny czy osoby i w jej codzienną egzystencję, rozeznając jej sytuację i pomagając w wyzbyciu się wyuczonej bezradności życiowej. Polega na wsparciu i nauce właściwej komunikacji, pomocy w niwelowaniu zagrożeń małżeńskich i rodzinnych, udzielaniu wsparcia specjalistycznego, motywowaniu osób bezrobotnych do poszukiwania pracy oraz wzmacnianiu poczucia więzi w rodzinie. Praca socjalna polega również na mediacji w sytuacjach kryzysowych, „budowaniu wsparcia” nad danym klientem i rodziną, monitorowaniu zachodzących zmian, tłumaczeniu sytuacji problemowych, z jakimi klient czy rodzina ma do czynienia w danej sytuacji.

Praca na rzecz rodziny to również pomoc finansowa, świadczenia z jakich mogą skorzystać beneficjenci pomocy społecznej zostały zobrazowane w tabeli poniżej.

Tabela nr 4 – Rodzaje przyznanych świadczeń z pomocy społecznej za okres ostatnich czterech lat

Lata	2020	2021	2022	2023
Liczba rodzin objętych pomocą	79	89	98	120
Zasiłek celowy i zasiłek celowy specjalny	16	43	29	16
Zasiłek okresowy	20	27	22	20
Zasiłek stały	23	21	20	18
Usługi opiekuńcze	0	2	6	7
Dożywianie moduł 1 - posiłek	39	43	56	140
Dożywianie moduł 2 – świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności	2	33	22	50

Z analizy powyższej tabeli wynika, iż liczba rodzin w 2023 roku objętych pomocą społeczną wzrosła w stosunku do 2022 roku. W 2023 roku znacząco zmalała liczba przyznanych zasiłków celowych i zasiłków okresowych, natomiast wzrosła liczba świadczeń z rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” zarówno z modułu I (posiłek w szkole) jak i modułu II (świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności).

Z powyższej tabeli wynika, że najczęstszą formą pomocy, z której korzystają świadczeniobiorcy to dożywianie dzieci w szkole z wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny we współpracy ze podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny:

- Powiatowy Urząd Pracy w Przasnyszu,
- Urząd Gminy w Krzynowłodze Małej,
- Policja,
- Placówki Oświatowe,
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Przasnyszu,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krzynowłodze Małej,
- Ośrodek Zdrowia.

W 2023 roku praca GOPS z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych była prowadzona w szczególności w formie:

1. wsparcia ze strony asystenta rodziny,
2. pracy socjalnej mającej na celu:

- pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny,
- pomoc w konstruktywnym rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie,
- wspieranie na rzecz integracji rodziny,
- wspieranie więzi uczuciowych w rodzinie,
- korygowanie niewłaściwych oddziaływań rodziców na dzieci,
- odbudowywanie funkcji opiekuńczych i wychowawczych rodziców wobec dzieciom.

Do zadań gminy w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy ponoszenie z budżetu jednostki samorządu terytorialnego częściowych wydatków związanych z pobytem dziecka w pieczy zastępczej w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2023 roku w placówce Opiekuńczo - Wychowawczej „Nasze Dzieci” w Czernicach Borowych przebywało **5** dzieci terenu Gminy Krzynowłoga Mała. Koszty związane z pobytem dzieci w placówce wyniosły **221 627, 52 zł**, zaś w rodzinach zastępczych przebywało **2** dzieci, ich koszt utrzymania w **2023 r.** wyniósł **11 875,98 zł**.

Kolejną bardzo istotną formą wsparcia realizowaną przez GOPS w Krzynowłodze Małej jest zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego.

W 2023 r. ze świadczeń rodzinnych skorzystały 240 rodziny, w tym wydano 371 decyzji.

Tabela nr 5 – Struktura wydatków na świadczenia rodzinne

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń w 2023 r.	Kwota wypłaconych świadczeń w złotych
1.	Zasiłki rodzinne	3548	407 150,12
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych:		
2.1.	Urodzenia dziecka	11	10 636,00
2.2.	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	63	2088,00
2.3.	Samotnego wychowywania dziecka	76	14 668,00
2.4.	Wychowywania w rodzinie wielodzietnej	1023	95 740,94
2.5.	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	135	12 744,76
2.6.	Rozpoczęcia roku szkolnego	273	18 950,70
2.7.	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	674	45 952,12
2.7.1.	Na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	8	561,84
2.7.2.	Na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	666	45 390,28
3.	Razem	6477	653 882,76
4.	Świadczenia opiekuńcze :		
4.1	Zasiłki pielęgnacyjne	1 007	217 352,00
4.2	Świadczenie pielęgnacyjne	545	1 307 497,00
4.3	Specjalny zasiłek opiekuńczy	12	7 440,00
5.	Razem:	1564,00	1 532 289,00
6.	Zasiłek dla opiekuna	0	0,0
7.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	22	22 000,00
8.	Świadczenie rodzicielskie	75	67 910,00
9.	Świadczenie „za życiem”	0	0
10.	Świadczenia razem	8 138	2 276 081,76

V2. Praca asystenta rodziny

Jednym z najistotniejszych czynników warunkujących właściwe funkcjonowanie dziecka w środowisku społecznym jest zdolność rodziców do prawidłowego reagowania w sytuacjach wychowawczych, uwzględniająca potrzeby dziecka przy wykorzystaniu wiedzy i w oparciu o system wartości i norm. Niezbędna jest świadomość celów wychowania i umiejętność działania wychowawczego. Znaczenie i rola rodziny w całokształcie rozwoju dziecka jest ogromna, zaś umiejętności wychowawcze rodziców mają kluczowe znaczenie. Każde dziecko wymaga komunikowania uczuć oraz udzielania wsparcia stosownego do wieku i potrzeb indywidualnych. Prawidłową postawę rodzicielską cechuje akceptacja dziecka, współdziałanie z dzieckiem oraz uznanie praw dziecka. Rodziców, których negatywne wzorce zachowań w sposób stały i dominujący wpływają na życie dziecka, cechują postawy rodzicielskie negatywne tj.: postawa odrzucająca, postawa unikająca, postawa nadmiernie wymagająca, postawa nadmiernie chroniąca. Udzielanie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy do zadań obowiązkowych gminy. Na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych działania podejmują asystenci rodziny. Na dzień 31.12.2023 r. tut. ośrodek zatrudniał 1 asystenta rodziny, w systemie zadaniowego czasu pracy. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15-tu. Na uwagę zasługuje fakt, że wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wskazać należy, że wśród rodzin objętych wsparciem asystentów rodziny, zdarzają się również takie, gdzie negatywna postawa rodziców, brak chęci współpracy z asystentem oraz brak motywacji do podejmowania działań w celu poprawy sytuacji w rodzinie, uniemożliwiają realizację planu pomocy. **Brak współpracy ze strony rodziców stanowi jedną z przesłanek zakończenia pracy asystenta w rodzinie.**

Nadrzędnym celem pracy asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności. Na pracę z rodziną składa się ocena jej sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze ekonomiczno – socjalnym, opiekuńczo – wychowawczym i społecznym. W tym celu asystent rodziny wspólnie z członkami rodziny opracowuje plan pracy, który jest następnie realizowany.

Z planem pracy zapoznaje się także pracownik socjalny. Na uwagę zasługuje fakt, że do pracy z asystentem rodziny w głównej mierze kierowane są te rodziny, u których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Są to rodziny które borykają się z wieloma problemami, a ich trudna sytuacja jest wynikiem kilkuletnich a nawet kilkunastoletnich zaniedbań czy też zaniechań. Asystenci rodziny:

- prowadzą treningi w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym planowanie budżetu domowego, trening przygotowywania posiłków,
- towarzyszą klientom podczas załatwiania spraw urzędowych,
- monitorują stan zdrowia dzieci, realizacja szczepień i badań, towarzyszą rodzicom podczas wizyt z dziećmi u lekarza,
- monitorują sytuację przedszkolną i szkolną dzieci oraz ich postępy w nauce,
- modelują sposoby spędzania czasu wolnego rodziców z dziećmi,
- wspierają kobiety w ciąży - pomoc w przygotowaniu się na urodzenie dziecka, edukacja rodziców w zakresie pielęgnacji noworodków i małych dzieci,
- motywują osoby zmagające się z uzależnieniem do podjęcia terapii,
- współpracują z instytucjami odpowiedzialnymi za pieczę zastępczą, motywują rodziców biologicznych do nawiązania kontaktu z tymi jednostkami,
- opiniują możliwości powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pod opiekę rodziców biologicznych,
- motywują do uczestnictwa w zajęciach podnoszących kompetencje opiekuńczo – wychowawcze rodziców,
- uczestniczą w rozprawach sądowych, piszą sprawozdania do sądu o podjętych działaniach i osiągniętych efektach w przypadku sądowego zobligowania rodziców do podjęcia współpracy z asystentami rodzin.

Tabela 6. Charakterystyka ilościowa rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w 2023 r.

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	WYKONANIE
1	Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	1
2	Liczba rodzin zobowiązanych przez pracownika socjalnego do pracy z asystentem rodziny	0
3	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	5
3.1.	Dzieci w wieku od 4 do 6 lat	0
3.2.	Dzieci w wieku od 7 do 13 lat	3
3.2	Dzieci w wieku od 14 do 16 lat	1

3.3.	Dzieci w wieku od 17 do 18 lat	1
4	Liczba rodzin objętych nadzorem kuratora społecznego	1
5	Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę:	0
5.1.	Ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	0
5.2	Ze względu na osiągnięcie celów	0
5.3	Ze względu na zmianę metody pracy	0

V3. Realizacja procedury „Niebieskie Karty”

Z dniem 22 czerwca 2023 r. weszła w życie nowa ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej zastępująca dotychczas obowiązującą ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zmiany w przepisach wprowadzone zostały ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535). Nazwa ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zmieniona na ustawę o przeciwdziałaniu przemocy domowej pokazuje kierunek tych zmian. Ustawodawca przede wszystkim chciał uniknąć stygmatyzowania rodzin, żeby nie wskazywać, że tylko tam dochodzi do aktów przemocy. Przemoc domowa została na nowo zdefiniowana oraz wskazano wprost nowe formy w postaci przemocy ekonomicznej oraz tzw. Cyberprzemocy. Przemocą domową jest jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej. Rozszerzono krąg osób określonych jako osoby doznające przemocy domowej. Zastąpiono również definicje "członka rodziny" poprzez wprowadzenie definicji "osoby doznającej przemocy domowej" oraz "osoby stosującej przemoc domową". Wskazano, że sprawcą przemocy może być osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 par. 11 Kodeksu karnego, ale też inna osoba spokrewniona lub niespokrewniona pozostająca w faktycznym związku, niezależnie od faktu wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania, osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące, a także były małżonek, były partner lub inny członek rodziny, niezależnie od faktu wspólnego zamieszkiwania. Trzeba zaznaczyć, że jedynie osobę pełnoletnią można uznać w myśl nowych przepisów ustawy za osobę stosującą przemoc domową. Nowelizacja ustawy uregulowała status małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej. Według ustawy każdy małoletni jest traktowany jako osoba doznająca przemocy domowej. Po nowelizacji ustawy zespołowi interdyscyplinarnemu przypisano zadania

o charakterze strategicznym, przez które kształtuje się lokalna polityka przeciwdziałania przemocy domowej, natomiast do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy rozpatrywanie spraw indywidualnych. Wszelkie nowe regulacje prawne zawarte w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej zostały wprowadzone dla zwiększenia skuteczności egzekwowania prawa do życia i zdrowia, poszanowania godności osobistej każdego człowieka oraz w celu zapewnienia wszystkim osobom doznającym przemocy domowej właściwej i fachowej pomocy ze strony wszystkich instytucji powołanych do działania na ich rzecz.

Procedurę „Niebieskie Karty” oraz wzory formularzy „Niebieska Karta” określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2023r. poz. 1870), wydane na podstawie art. 9d ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289, 535 i 1606). „Niebieska Karta” jest dokumentem wypełnianym w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy i służy dokumentowaniu faktów związanych z przemocą w danym środowisku, ocenie zagrożenia dalszą przemocą oraz jako dowód w sprawach sądowych. Wszczynając procedurę, podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta- A” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą, przekazuje się formularz „Niebieska Karta- B”. Jeżeli osobą pokrzywdzoną jest dziecko - formularz „Niebieska Karta- B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy. Przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta-A” do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego obecnie następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie pięciu dni od wszczęcia procedury. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego po otrzymaniu formularza „Niebieska Karta- A” niezwłocznie, nie później niż w ciągu trzech dni roboczych od dnia jego otrzymania, powołuje grupę diagnostyczno - pomocową. Pierwsze posiedzenie grupy diagnostyczno – pomocowej odbywa się niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia otrzymania formularza „Niebieska Karta– A”. Formularz „Niebieskiej Karty – A” wypełniany jest przez przedstawiciela jednego z podmiotów wymienionych w art. 9a ust. 11-11d ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, czyli:

- przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- przedstawicieli Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przedstawicieli Policji,
- przedstawicieli oświaty,
- ochrony zdrowia,
- żandarmerii wojskowej.

Zakończenie procedury wymaga udokumentowania w formie protokołu. Grupa diagnostyczno – pomocowa przekazuje do zespołu interdyscyplinarnego protokół, nie później niż 7 dni roboczych od dnia sporządzenia. Po zakończeniu procedury grupa diagnostyczno- pomocowa podejmuje działania monitorujące, o których mowa w art. 9h ust.3 ustawy. O zakończeniu procedury powiadamia się podmioty uczestniczące w procedurze w tym osobę doznającą przemocy oraz osobę stosującą przemoc. Zakończenie procedury następuje w przypadku:

- ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej,
- rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Tabela nr 7 przedstawia ilość sporządzonych „Niebieskich Kart – A” przez poszczególne podmioty na przestrzeni czterech lat.

	2020	2021	2022	2023
Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart – A”, w tym:	5	2	1	7
pomoc społeczna	-	-	-	-
policja	5	2	1	6
oświata	-	-	-	-
ochrona zdrowia	-	-	-	1
GKRPA	-	-	-	-

Od 2020 roku widać tendencję rosnącą w liczbie wniosków składanych w procedurze „Niebieskie Karty”. Na przestrzeni wskazanych czterech lat jedyną instytucją, która sporządza przedmiotowe wnioski jest Policja. Tylko w 2023 r. jeden z 7 wniosków skierowała służba zdrowia. Taki utrzymujący się stan może wskazywać na potrzebę

realizowania szkoleń i innych działań w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych pozostałych pracowników uprawnionych instytucji w zakresie rozpoznawania przypadków przemocy domowej oraz podstaw prawnych omawianej procedury.

VI. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO RODZINIE I OPIECE

W tej części zaprezentowano skalę występowania wybranych przestępstw przeciwko rodzinie i opiece, jakie odnotowano w gminie Krzynowłoga Mała na przestrzeni lat 2021- 2023. Analizowane czyny zabronione zostały spenalizowane w art. 190 i Rozdziale XXVI ustawy z 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny – dalej jako k.k.

W poniższej tabeli podano podstawę prawną i normatywną deskrypcję czynności wykonawczej analizowanych czynów zabronionych.

Tabela 8. Przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece oraz przestępstwo groźby karalnej w Kodeksie karnym – podstawa prawna i opis czynności wykonawczej.

Czyn zabroniony	Podstawa prawna	Czynność wykonawcza i zagrożenie karą
Znęcanie się	Art. 207 k.k.	§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. § 1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. § 2. Jeżeli czyn określony w § 1 lub 1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10. § 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1–2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.
Groźba karalna	Art. 190 k.k.	§ 1. Kto grozi innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. § 2. Ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.
Rozpijanie małoletnich	Art. 208 k.k.	Kto rozpija małoletniego, dostarczając mu napoju alkoholowego, ułatwiając jego spożycie lub nakłaniając go do spożycia takiego napoju, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
Uchylenie się od obowiązku alimentacyjnego	Art. 209 k.k.	§ 1. Kto uchylił się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo

(niealimentacja)		<p>innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.</p> <p>§ 1a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 naraża osobę uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.</p> <p>§ 2. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 1a następuje na wniosek pokrzywdzonego, organu pomocy społecznej lub organu podejmującego działania wobec dłużnika alimentacyjnego.</p> <p>§ 3. Jeżeli pokrzywdzonemu przyznano odpowiednie świadczenia rodzinne albo świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 1a odbywa się z urzędu.</p> <p>§ 4. Nie podlega karze sprawca przestępstwa określonego w § 1, który nie później niż przed upływem 30 dni od dnia pierwszego przesłuchania w charakterze podejrzanego uiszczył w całości zaległe alimenty.</p> <p>§ 5. Sąd odstępuje od wymierzenia kary, jeżeli nie później niż przed upływem 30 dni od dnia pierwszego przesłuchania w charakterze podejrzanego sprawca przestępstwa określonego w § 1a uiszczył w całości zaległe alimenty, chyba że wina i społeczna szkodliwość czynu przemawiają przeciwko odstąpieniu od wymierzenia kary.</p>
-------------------------	--	---

Pozytywnie należy ocenić, że na przestrzeni analizowanych lat **nie wszczęto w gminie ani jednej sprawy o rozpijanie osoby małoletniej (art. 208 k.k.)**, co rzecz jasna nie przesądza, że przypadki takich zachowań nie miały miejsca wśród mieszkańców gminy.

Pod względem liczby wszczętych postępowań karnych, w każdym roku od 2021 do 2023 **zdecydowanie przeważa przestępstwo uchylania się od płacenia alimentów (art. 209 k.k.)**.

Liczba postępowań wszczynanych ws. przestępstwa znęcania się nad rodziną (art. 207 k.k.) wykazuje tendencję wzrostową.

Tabela 9. Wybrane przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece w gminie Krzynowłoga Mała w l. 2021-2023.

		2021	2022	2023
Znęcanie się nad rodziną	Sprawy wszczęte	0	0	4
	Przestępstwa stwierdzone	0	0	3
	Sprawy zakończone	0	0	4
Groźba karalna	Sprawy wszczęte	0	1	0
	Przestępstwa stwierdzone	0	1	0

	Sprawy zakończone	0	1	0
Rozpijanie małoletniego	Sprawy wszczęte	0	0	0
	Przestępstwa stwierdzone	0	0	0
	Sprawy zakończone	0	0	0
Uchylenie się od płacenia alimentów	Sprawy wszczęte	6	6	11
	Przestępstwa stwierdzone	2	2	6
	Sprawy zakończone	6	6	8

Źródło: Komisariat Policji w Chorzelach

Tabela 10. Interwencje domowe i przemoc w rodzinie (źródło: GOPS w Krzynowłodze Małej, KPP w Przasnyszu, Komisariat Policji w Chorzelach).

		2021	2022	2023
Liczba interwencji domowych Policji		31	36	30
Liczba interwencji dot. przemocy w rodzinie		2	1	6
Liczba ofiar przemocy w rodzinie	Ogółem	2	1	6
	Kobiety	2	1	6
	Mężczyźni	0	0	0
	Małoletni do 13 r.ż.	0	0	0
Liczba sprawców przemocy domowej	Ogółem	2	1	5
	Kobiety	0	0	0
	Mężczyźni	2	1	5
	Sprawcy pod wpływem alkoholu	1	1	4

Źródło: Komisariat Policji w Chorzelach

VII. DZIAŁANIA INFORMACYJNO – EDUKACYJNE

W ramach działań informacyjno-edukacyjnych Gmina Krzynowłoga Mała prowadzi inicjatywy skierowane do społeczności lokalnej. Działania te obejmowały:

- upowszechnianie tematyki związanej ze specyfiką zjawiska przemocy poprzez publikację informacji na stronie internetowej GOPS;
- dystrybucję ulotek, plakatów, folderów i broszur dotyczących tematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- zamieszczanie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na tablicach ogłoszeń instytucji działających na terenie Gminy;

- promowanie „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie” przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz inne instytucje i organizacje pozarządowe z terenu Gminy. Nawiązano ścisłą współpracę z Policją, Ośrodkiem Zdrowia, Placówkami Oświaty (szkoły podstawowe i istniejące wówczas gimnazja), Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Ośrodków Wsparcia Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Mławie oraz Caritasem;
- omawianie tematyki przemocy w rodzinie podczas spotkań przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji w Przasnyszu z młodzieżą szkolną.

VIII. BENEFICJENCI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2024-2026

Adresatami niniejszego Programu są rodziny zamieszkujące na terenie Gminy Krzynowłoga Mała, które wychowują dzieci i doznają różnego rodzaju trudności, jakich nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć. Ponadto adresatami są rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej i wyrażają chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem i powrotu do domu rodzinnego.

Program jest skierowany w szczególności do:

- **Rodzin z problemem niewydolności wychowawczo-opiekuńczej i niezaradne życiowo** – w skład tej grupy wchodzi rodzice, którzy nie w pełni radzą sobie ze sprawowaniem swojej roli rodzicielskiej, co implikuje szkody dla życia wszystkich członków rodziny, a w szczególności dzieci. Rodzina nie realizuje swoich podstawowych, naturalnych funkcji, co w konsekwencji doprowadza do jej dysfunkcyjności. Natomiast dysfunkcyjność rodziny może być wywołana przez rozliczne czynniki, które zakłócają jej prawidłowe funkcjonowanie prowadząc nierzadko do (pogłębiania się) zjawiska patologii społecznych. Problem niewydolności w sprawach wychowawczych i opiekuńczych dotyczy w równym stopniu rodzin pełnych, jak również niepełnych.
- **Rodzin uwikłanych w przemoc domową** - do tego zjawiska dochodzi zarówno w rodzinach dobrze sytuowanych, jak i w środowiskach dotkniętych pauperyzacją.

Występowanie przemocy w rodzinie może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji rodziny. Przemoc domowa przybiera różne formy, a dotyczy zarówno kobiet, mężczyzn, jak i dzieci.

- **Rodzin o niskim statusie materialno-bytowym, w tym dotkniętych bezrobociem** – w tym przypadku mamy do czynienia z rodzinami, które wykazują problem braku dostatecznych środków finansowych na zaspokojenie potrzeb egzystencjalnych rodziny.
- **Dzieci i młodzieży zagrożonych niedostosowaniem społecznym** – pod pojęciem niedostosowania społecznego rozumie się zespół zaburzeń w zachowaniu dzieci i młodzieży, które przybierają na tyle głęboki i silny wymiar, że utrudniają, a nawet uniemożliwiają im normalną koegzystencję z innymi ludźmi. Zjawisko niedostosowania społecznego może być implikowane zarówno przez czynniki biologiczno-genetyczne, jak również faktory, które można minimalizować lub wyeliminować - tj. środowiskowe (np. niepełna rodzina, zaniedbania i błędy wychowawcze). Rodzina jest jednym ze środowisk, którego oddziaływanie na wystąpienie niedostosowania społecznego jest wręcz fundamentalne.

IX. ANALIZA SWOT

Przeprowadzona diagnoza, a także potrzeby i oczekiwania sygnalizowane przez osoby działające w obszarze wsparcia rodziny umożliwiły opracowanie analizy SWOT, która zbiera i porządkuje mocne oraz słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu wsparcia rodziny w gminie Krzynowłoga Mała.

1. Mocne strony:

- obowiązujące akty prawne oraz gminne programy i strategie,
- dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny,
- zatrudnienie asystenta rodziny,
- aktywna postawa władz gminy w podejmowaniu działań na rzecz członków wspólnoty lokalnej - opracowanie oraz wdrażanie programów profilaktycznych i pomocowych,
- współpraca GOPS z samorządem gminnym,
- zabezpieczenie w budżecie środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej,
- potencjał organizacji pozarządowych działających na terenie gminy,
- działania profilaktyczne prowadzone w gminnych placówkach oświatowych,
- działalność Zespołu Interdyscyplinarnego i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

2. Słabe strony:

- niska świadomość i wiedza społeczna na temat wspierania rodziny i pieczy zastępczej
- przewaga postaw roszczeniowych nad chęcią korzystania z oferty aktywizującej w środowiskach dotkniętych wykluczeniem,
- brak placówki wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin zagrożonych marginalizacją (np. świetlica, klub młodzieżowy),
- bezradność i niskie kwalifikacje opiekuńczo-wychowawcze rodziców,
- niechęć do udziału w zajęciach edukacyjnych, spotkaniach grup wsparcia i innych inicjatywach integracyjnych podnoszących kompetencje społeczne,

- brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetów,
- ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej (psycholog, psychoterapeuta),

3. Szanse:

- wzrost świadomości społecznej i wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez rodziców,
- rozwój współpracy pomiędzy instytucjami społecznymi w gminie i regionie,
- wzrost umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia,
- kształtowanie się ogólnokrajowej polityki prorodzinnej,
- nowe rozwiązania prawne obowiązujące w systemie przeciwdziałania przemocy domowej,
- wykorzystywanie potencjału i zasobów organizacji pozarządowych,
- możliwość pozyskania środków finansowych w ramach ogłaszanych programów i konkursów,
- dalsza współpraca rodzin dysfunkcyjnych z asystentem rodziny,
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników GOPS,
- wzrost zainteresowania i zaangażowania społecznego na rzecz spraw i praw dziecka oraz rodziny,
- możliwość skorzystania przez mieszkańców gminy ze wsparcia specjalistów w Ośrodku Pomocy Kryzysowej w Przasnyszu,
- dyżury prawnika i terapeuty ds. uzależnień w GOPS w Krzynowłodze Małej.

4. Zagrożenia:

- zjawisko erozji autorytetu rodziny i więzi międzypokoleniowych,
- rozpad związków (rozwoły, separacje, emigracja zarobkowa),
- zaniedbania emocjonalne dziecka - małe zainteresowanie po stronie rodziców problemami dzieci i sposobami spędzania przez nie czasu wolnego,
- ujemny przyrost naturalny w gminie,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin,
- występowanie zjawisk patologicznych, jak alkoholizm i inne uzależnienia oraz przemoc w rodzinie,

- **obciążanie samorządów coraz większą liczbą zadań bez zabezpieczenia odpowiednich środków finansowych na ich realizację,**
- brak umiejętności szukania pomocy w sytuacjach ryzykownych i kryzysowych,
- występowanie zjawiska „dziedziczenia biedy”,
- sprzyjający bierności zawodowej system zasiłków społecznych,
- starzenie się społeczeństwa - rosnące zapotrzebowanie na udzielania wsparcia seniorom i osobom niepełnosprawnym,
- konkurencja ze strony innych samorządów w uzyskiwaniu środków finansowych na działania społeczne,
- wypalenie zawodowe pracowników pomocy społecznej,

X. CELE, DZIAŁANIA I WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU

X 1. GŁÓWNY CEL PROGRAMU

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Krzynowłoga Mała na lata 2024-2026 jest stworzenie i wdrożenie spójnego oraz wieloaspektowego systemu pomocy rodzinie w zapewnieniu możliwie najlepszych warunków do wychowywania dzieci, w tym pomocy rodzinom dysfunkcyjnym w prawidłowym wypełnianiu roli opiekuńczo-wychowawczej.

X 2. CELE SZCZEGÓŁOWE, WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU

W poniższej tabeli przedstawiono cele szczegółowe zaplanowane do realizacji w ramach celów głównych, a także działania, które mają posłużyć urzeczywistnieniu założonych celów oraz przypisane im wskaźniki, jakie należy wziąć pod uwagę przy prowadzeniu monitoringu i ewaluacji niniejszego Programu oraz oceny jego efektywności.

Tabela nr 10. Cele szczegółowe programu, zadania i wskaźniki realizacji celów.

Lp.	Cel szczegółowy	Zadania	Wskaźniki
1.	Diagnozowanie rodzin przez pracowników GOPS w celu ustalenia przyczyn sytuacji kryzysowych	<ul style="list-style-type: none">• Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,• Sporządzenie wywiadu środowiskowego,• Praca socjalna i kontrakt socjalny w celu pomocy rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie,• Badania i konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny (pedagodzy, psychologowie).	<ul style="list-style-type: none">• Liczba przeprowadzonych wywiadów,• Liczba zawartych kontraktów,• Liczba osób objęta specjalistycznymi badaniami i konsultacjami,• Liczba rodzin objętych monitoringiem pracownika socjalnego,
2.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny	<ul style="list-style-type: none">• Zapewnienie pomocy materialnej rodzinom wymagającym wsparcia z systemu zabezpieczenia socjalnego (np. dodatki mieszkaniowe, pomoc przyznawana na podstawie ustawy o pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych, środki PFRON),• Obejmowanie pomocą w postaci posiłków osób dorosłych i dzieci, w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”• Monitorowanie zagrożeń dotyczących sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez	<ul style="list-style-type: none">• Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego,• Liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej przyznawanej na podstawie ustawy o pomocy społecznej i świadczeniach rodzinnych,• Liczba dzieci korzystających ze stypendiów,

		<p>kontakt i współpracę z placówkami służby zdrowia na terenie gminy,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zaopatrzenie dzieci i młodzieży w podręczniki i artykuły szkolne, • Wypłata zasiłków i stypendiów szkolnych, • Realizacja rządowego programu dla rodzin wielodzietnych (Karta Dużej Rodziny) • Współfinansowanie na zasadach zawartych w ustawie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym. 	<ul style="list-style-type: none"> • Łączna wysokość przyznanych stypendiów, • Liczba rodzin/osób, które otrzymały Kartę Dużej Rodziny, • Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, za które gmina jest zobowiązana do partycypowania w kosztach, • Kwota poniesionych wydatków.
3.	Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie spotkań dla rodzin, wymiana doświadczeń w ramach grup wsparcia, • Pomoc dla rodzin uwikłanych w problem przemocy lub uzależnień (w tym motywowanie członków rodziny do podejmowania działań ukierunkowanych na wyeliminowanie własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień lub terapii dla sprawców przemocy domowej - współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołem Interdyscyplinarnym do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie), • Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcia ze strony asystenta rodziny, • Realizacja usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych, • Podejmowanie działań zapobiegających umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, • Stworzenie dzieciom i młodzieży możliwości udziału w zorganizowanych formach spędzania wolnego czasu i rozwijania zainteresowań, • Pomoc w dostępie do specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego • Wsparcie rodzin w dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej, • Aktywizacja zawodowa, działania na rzecz podnoszenia umiejętności osób bezrobotnych z zakresu komunikacji, rozwiązywania konfliktów, kształtowania 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba spotkań, • Liczba utworzonych grup wsparcia, • Liczba osób biorących udział w spotkaniach grup wsparcia, • Liczba zrealizowanych usług, • Liczba NK A, • Liczba procedur NK A zakończonych na skutek ustania przemocy, • Liczba sprawców przemocy biorących udział w programach korekcyjno-edukacyjnych, • Liczba osób biorących udział w spotkaniach grup dla osób doznających przemocy w rodzinie, • Liczba zatrudnionych asystentów rodziny, • Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny (przy spełnieniu wymogów ustawowych), • Liczba rodzin, w których zakończono współpracę z uwagi na realizację planu pracy i osiągnięcie zamierzonego celu, • Liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistów,

		<p>aktywnych postaw życiowych, w tym doradztwo zawodowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba dzieci korzystających ze wsparcia psychologa, logopedy w świetlicy środowiskowej i oferty rekreacyjno-kulturalnej, • Rodzaj oferty rekreacyjno-kulturalnej dla dzieci i młodzieży, • Liczba rodzin objętych wsparciem psychologa, pedagoga w ich miejscu zamieszkania.
4.	Podniesienie jakości usług świadczonych dla dzieci i rodziny	<ul style="list-style-type: none"> • Podnoszenie kwalifikacji zawodowych i umiejętności pracowników instytucji działających na rzecz rodziny, • Organizowanie lub udział w szkoleniach, konferencjach i spotkaniach informacyjnych z zakresu systemu wsparcia rodziny, • Tworzenie i ulepszanie interdyscyplinarnej współpracy pomiędzy wszystkimi podmiotami działającymi w szczególności w środowisku lokalnym na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów rodzin (w tym z oświatą, Policją, Sądami, placówkami służby, zdrowia, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu). 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba szkoleń, • Liczba uczestników szkoleń, • Liczba konferencji i innych wydarzeń, • Liczba posiedzeń zespołu ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, w których udział wziął pracownik socjalny, asystent rodziny, • Liczba spraw sądowych, w których udział wziął pracownik socjalny, asystent rodziny
5.	Działania profilaktyczne	<ul style="list-style-type: none"> • Promocja i realizacja programów profilaktycznych, psychoedukacyjnych, terapeutycznych • Prowadzenie i udział w kampaniach o zasięgu lokalnym, regionalnym i ogólnopolskim promujących wzmocnienie rodziny i jej roli w społeczeństwie, • Organizowanie spotkań integracyjnych, festynów, pikników rodzinnych, • Przygotowanie broszury informacyjnej zawierającej kompleksową informację nt. instytucji i miejsc, udzielających pomocy rodzinie na terenie gminy, w tym zawierającej dane kontaktowe do PCPR, GKRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba realizowanych programów, • Liczba zorganizowanych przedsięwzięć, • Liczba osób biorących udział w wydarzeniach, • Nakład broszury,

XI. REALIZATORZY, PRZEWIDYWANE EFEKTY I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

XI 1. PODMIOTY REALIZUJĄCE PROGRAM

Realizacja założeń Programu opiera się na stałej kooperacji pomiędzy organami administracji, instytucjami, organizacjami i innymi podmiotami. **Koordynatorem realizacji niniejszego programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzynowłodze Małej w partnerstwie z następującymi podmiotami:**

- Wójt Gminy,
- Rada Gminy,
- Urząd Gminy,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Placówki wychowania przedszkolnego,
- Placówki oświatowe szczebla podstawowego i średniego
- Placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Przasnyszu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Przasnyszu,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Mazowieckie Centrum Pomocy Społecznej,
- Podmioty świadczącymi usługi rehabilitacyjne,
- Ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe,
- Policja,
- Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy,
- Kuratorzy sądowi,
- Uczelnie i inne podmioty sektora szkolnictwa wyższego,
- Organizacje pozarządowe,
- Organizacje kościelne, kościoły i związki wyznaniowe.

XII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Środki zapewniające finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 będą pozyskiwane w szczególności:

- z budżetu gminy, powiatu i województwa,
- z budżetu państwa,
- ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- z funduszy zewnętrznych, m.in. funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i innych programów,
- ze środków organizacji pozarządowych,
- z darowizn.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

XIII. PRZEWIDYWANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU

Na skutek realizacji postanowień niniejszego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Krzynowłoga Mała, przewiduje się osiągnięcie następujących rezultatów:

- poprawa sytuacji rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu zadań opiekuńczo-wychowawczych i trwałe przywrócenie im zdolności do prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,
- ograniczenie skali zjawiska marginalizacji i wykluczenia społecznego rodzin, w których występują dysfunkcje,
- ograniczenie zasięgu występowania patologii społecznych,
- powrót dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej,
- ograniczenie liczby dzieci umieszczanych w szeroko rozumianej pieczy zastępczej,
- rozszerzenie oferty działań pomocowych, kulturalnych, oświatowych na rzecz rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodziny wielodzietnej,

- wzrost świadomości społecznej w zakresie dostępnych formach wsparcia rodzin przeżywających trudności lub nimi zagrożonych,
- konsolidacja działań i rozwój współpracy różnych podmiotów publicznych i niepublicznych na rzecz wzmocnienia rodziny.

XIV. MONITOROWANIE I EWALUACJA

W ramach ewaluacji niniejszego Programu będzie prowadzony monitoring realizacji wyznaczonych celów i zadań. Monitoring urzeczywistniania założeń Programu umożliwi:

- ustalenie liczby rodzin wymagających udzielenia pomocy,
- ocenę stopnia zadowolenia członków rodzin z oferowanej i uzyskanej pomocy,
- określenie stopnia zaawansowania prowadzonych działań,
- ocenę zaangażowania podmiotów odpowiedzialnych za realizację powierzonych zadań,
- pozyskanie informacji umożliwiających planowanie działań profilaktycznych.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań, w szczególności biorąc pod uwagę wyniki analizy stopnia realizacji wskaźników działań.

Monitorowanie i ewaluowanie Programu polega na przedkładaniu przez Wójta Gminy Krzynowłoga Mała Radzie Gminy - w terminie do 31 marca każdego roku - rocznego sprawozdania z realizacji zadań objętych niniejszym Programem wspierania rodziny. Sprawozdanie z realizacji Programu przygotowuje i przedstawia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

XV. MOŻLIWE ZAGROŻENIA, KTÓRE OGRANICZĄ LUB UNIEMOŻLIWIENIE ZREALIZOWANIE PRZYJĘTYCH CELÓW PROGRAMU

Wśród możliwych zagrożeń, jakie zidentyfikowano na terenie Gminy w zakresie, który ograniczy lub uniemożliwi urzeczywistnienie założonych celów programu, należy wymienić:

- **czynniki psychospołeczne:** negatywne nastawienie podmiotów członków rodzin do podjęcia współpracy z asystentem rodziny, co może przejawiać się w braku podejmowania działań ze strony poszczególnych członków rodzin niezbędnych do realizacji opracowanego wspólnie planu pracy z rodziną,
- **czynniki finansowe:** brak wystarczających środków finansowych na realizację założonych działań. Należy zauważyć, że przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyły na gminy szereg nowych obowiązków, nie zabezpieczając przy tym środków budżetowych na ich realizację,